



## PROKURATUUR

### Kriminaalmenetluse lõpetamise määrus

|                                 |                                   |
|---------------------------------|-----------------------------------|
| Koostamise kuupäev ja koht:     | 08.07.2024, Tallinn               |
| Koostaja ametinimetuse ja nimi: | abiprokurör Annika Vanatoa        |
| Ametiasutuse nimi:              | Põhja Ringkonnaprokuratuur        |
| Kriminaalasja number:           | 24231551585                       |
| Kuriteo kvalifikatsioon:        | KarS § 121 lg 2 p 2, 3            |
| Kahtlustatava nimi (isikukood): | Xxxx Xxxxxx (ik xxxxxxxxxxxxxxxx) |

Xxxx Xxxxxx kahtlustatakse selles, et tema ajavahemikus 01.01.2023 kuni 22.04.2024 Harjumaal Tallinnas aadressil Xxx xx asuvas korteris xx kasutas korduvalt füüsilist vägivalda oma poja Xxxx Xxxxxx i suhtes, mis seisnes selles, et tema umbes igal nädalal, sealhulgas 01.03.2024, lõi kannatanut korduvalt püksirihmaga tuharate, jalgade ja selja piirkonda, tekitades kannatanule füüsilist valu.

**Sellise tegevusega pani Xxxx Xxxxxx toime KarS § 121 lg 2 p 2, 3 järgi kvalifitseeritava kuriteo, s.o teise inimese kehalise väärkohtlemise valu tekitamisega, mis on toime pandud lähisuhtes ja korduvalt.**

Kannatanu ülekuulamise protokollist nähtub, et kahtlustatav lõi kannatanud kord nädalas korduvalt rihmaga halbade hinnete ja sõnakuulmatuse tõttu. Löökide tulemusel on kannatanu tundnud valu ja saanud sinikaid.

Kahtlustatava ülekuulamise protokollist nähtub, et kahtlustatav tunnistab kannatanu korduvalt rihmaga löömist tuhara piirkonda. Ütlustest selgub, et kahtlustatav kasutab vägivalda selleks, et last õpetada ja korrale kutsuda. Kahtlustatav lisas, et karistab last rihmaga, kuna teda ennast kasvatati selliselt ja ta ei oska muud moodi lapsele asju selgeks teha. Kahtlustatav kinnitas, et on naiste- ja lastevastase vägivalla vastu ning on nõus osalema vägivallast loobumise vestlustel.

Karistusregistri väljavõtte kohaselt kahtlustataval kehtivad karistused puuduvad.

Prokurör, olles tutvunud kriminaaltoimiku materjalidega, analüüsinud kuriteo toimepanemise asjaolusid, kuriteo toimepanija isikut, tema käitumisviisi, süü suurust, kuriteo olulisust ja raskusastet, on jõudnud järeldusele, et antud juhul on võimalik ja põhjendatud kriminaalmenetlus KrMS § 202 alusel lõpetada.

KrMS § 202 lg 1 kohaselt võib prokuratuur kahtlustatava või süüdistatava nõusolekul taotleda, et kohus kriminaalmenetluse lõpetaks, kui kriminaalmenetluse ese on teise astme kuritegu ja selles kahtlustatava või süüdistatava isiku süü ei ole suur ning ta on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju ja tasunud kriminaalmenetluse kulud või võtnud endale kohustuse tasuda kulud ning kui kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi.

KrMS § 202 lg 7 kohaselt, kui kriminaalmenetluse esemeks on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära või näeb karistusena ette ainult rahalise karistuse, võib KrMS § 202 lg 1 ja 2 sätestatud alusel kriminaalasja lõpetada prokuratuur. KarS 121 lg 2 p 2 ja 3 sätestatud kuriteo toimepanemise eest on ette nähtud rahaline karistus või kuni viieaastane vangistus. Niisiis on käesoleval juhul kriminaalmenetluse esemeks teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära.

Kuriteoga hüvitatavat kahju ei tekitatud ja kannatanu tsiviilhagi ei esitanud. Kriminaalmenetluses menetluskulusid ei tekkinud. Lisaks kahju hüvitamise ja menetluskulude hüvitamise kohustusele võidakse KrMS § 202 lg 7 alusel kriminaalmenetluse lõpetamisel kahtlustatavale panna lisakohustus KrMS § 202 lg 2 järgi. Käesoleval juhul kohaldatakse isikule kohustusena koostööd lastekaitsega ja läbida vanemlike oskuste koolituse, mis on KrMS § 202 lg 2 p 7 järgi muu asjakohane kohustus.

Kahtlustatava süü ei ole suur. Süü suuruse hindamisel tuleb arvestada ka seda, et seadusandja ei ole sellise teo eest ette näinud vangistuse alammäära. Samuti tuleb arvestada, et kuriteoga kriminaalmenetluses hüvitatavat kahju ei tekitatud.

Kriminaalmenetluse lõpetamise võimalikkuse üle otsustamisel tuleb arvestada ka asjaoluga, et lõpetamine ei ole võimalik, kui menetluse jätkamine on vajalik kas üld- või eripreventiivsest vajadusest.

Karistuse eripreventiivne eesmärk tähendab võimalust mõjutada süüdimõistetut moel, mis tagaks edaspidi tema hoidumise süütegude toimepanemisest. Eripreventiivsetest kaalutlustest lähtuvalt on avalik menetlushuvi olemas, kui kriminaalmenetluse lõpetamine ja teo toimepannud isiku karistamisest loobumine võib tingida tema poolt uute kuritegude toimepanemise. Seda hinnatakse lähtuvalt isiku varasemast karistusest, menetluse aluseks oleva teo toimepanemise asjaoludest ja teo iseloomust.

Üldpreventiivsest aspektist on avalik menetlushuvi olemas eelkõige siis, kui teo toimepanemise viis, valdkond, tagajärjed või samaliigiliste kuritegude suur arv ja ühiskonnaohtlikkus on sellised, et menetluse lõpetamine ja lisakohustuste määramine ei oleks kriminaalpoliitiliselt vastuvõetavad.

Riigikohtu otsuse nr 3-1-1-85-04 p 16 järgi on oportuuniteediprintsiibiga antud prokuröridele kaalutusõigus, mille eesmärk hõlmab lisaks menetlusökonomikale ka proportsionaalsuse põhimõttest tuleneva vajaduse välistada kriminaalrepressiooni kohaldamine juhtudel, mil see oleks teo asjaolusid silmas pidades ilmselgelt mittemõõdukas. Avaliku menetlushuvi mõiste on mõeldud tagama muuhulgas seda, et karistust kohaldatakse üksnes siis, kui muudest vahenditest ei piisa ja just selle järele on tungiv vajadus.

Antud asjas puudub avalik menetlushuvi. Esiteks puudub eripreventiivne vajadus kahtlustatavat kriminaalkorras karistada, kuna puudub põhjus arvata, et karistamisest loobumine võib tingida uute süütegude toimepanemise Xxxx Xxxxxx poolt. Õiguskatiseorganitele ei ole laekunud informatsiooni, et isik oleks jätkanud oma poja Xxxx Xxxxxx väärkohtlemist. Kuigi isik on korduvalt toime pannud kehalise väärkohtlemise kannatanu suhtes, siis prokuröri hinnangul puuduvad kahtlustataval teadmised ja oskused vägivalda kasutamata lapse korrale kutsumiseks ja kasvatamiseks. Kuivõrd kahtlustatava hukkamõistetava käitumise kolle paikneb puudulikes kasvatusoskustes, siis puudub alus arvata, et kriminaalkorras karistamine oleks sobiv meede isikut õiguskuulekale teele suunamiseks. Prokuröri hinnangul on vanemlike kasvatusmeetodite programm sobiva ja piisava eripreventiivse mõjuga. Samuti tuleb arvestada seda, et ta ka ise on pöördunud nõustajate poole abi saamiseks.

Kahtlustatava kriminaalvastutusele võtmine ei ole põhjendatud üldpreventiivsetel eesmärkidel. Käesoleva kriminaalasja lõpetamine ei mõjuta negatiivselt ühiskonna usku õiguse kehtivusse, kuna menetlusosalised kuulati üle ning kahtlustatavale seati eripreventiivse mõjuga kohustus. Riik on niisiis reageerinud isiku käitumisele operatiivselt ning üheselt mõistetavalt ja suunanud kahtlustatava õiguskuulekale teele tagasi. Seega ei sea käesolevas kriminaalasjas menetluse lõpetamine ohtu ühiskonna usku õiguse kehtivusse, vaid annab tunnistust õiglasest ja individuaalsest lähenemisest.

Karistusõiguslikud sanktsioonid peavad säilitama oma *ultima ratio* iseloomu ehk jääma isiku käitumise suunamisel riigi viimaseks vahendiks. Karistus kohaldatakse üksnes siis, kui selle järele on tungiv vajadus ning muudest meetmetest ei piisa. Käesoleval juhul on prokurör veendunud, et kriminaalkorras karistamise vajadus puudub.

Xxxx Xxxxxx on selgitatud, et kui kahtlustatav ei täida talle pandud kohustust, uuendab prokurör kriminaalmenetluse KrMS § 202 lg 7 alusel.

### **Juhindudes KrMS § 202 ja 206, abiprokurör**

#### **määras:**

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 24231551585 menetlus.

2. Määratud kohustuse liik:

- teha koostööd elukohajärgse lapse heaolu spetsialistiga, võtta vastu teenuseid, kui seda vajalikuks peetakse ( s.h vanemluse koolitused)

3. Määratud kohustuse täitmise tähtaeg: 08.03.2025

Kui isik ei täida määratud tähtaja jooksul talle pandud kohustust, võib prokuratuur kriminaalmenetluse määrusega uuendada.

4. KrMS 4. peatükis loetletud tõkendite ja muude kriminaalmenetluse tagamise vahendite tühistamine: puuduvad.

5. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid: 1 DVD+R plaati kannatanu ülekuulamisest ja 1 DVD+R plaat vormikaamera salvestisest jätta kriminaalasja juurde.

6. Andmekogus ABIS ja riiklikus süüteomenetluse biomeetriaregistris sisalduvate andmete kustutamine: ei

7. Kriminaalmenetluse kulud: puuduvad.

8. Vastavalt KrMS § 206 lõikele 2 tuleb kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia viivitamata saata: kannatanule Xxxx Xxxxxx ile; kannatanu seaduslikule esindajale Monika Tolgale (Lasnamäe LOV); kahtlustatavale Xxxx Xxxxxx

9. Kannatanul on õigus vastavalt KrMS § 206 lõikele 3 tutvuda kriminaaltoimikuga kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul menetluse lõpetanud prokuratuuris. Kui füüsilisest isikust kannatanu ei valda eesti keelt, võib ta kümne päeva jooksul taotleda kriminaalmenetluse lõpetamise määruse sisust arusaamiseks selle teksti tõlkimist emakeelde või keelde, mida ta valdab.

### **Edasikaebamise kord**

Vastavalt KrMS § 207 lõigetele 2 ja 3 võib kannatanu põhistatud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul esitada kaebuse Riigiprokuratuurile, mille asukoht on Wismari 7, Tallinn 15188.

Annika Vanatoa

Olen menetluse lõpetamise ja määratud kohustustega nõus. Mulle on selgitatud kohustuste mittetäitmise tagajärgi.

---

Xxxx Xxxxxxxx